

4 Van elke verandering groei je een beetje | Marta Guzmann en Stig Lund

6 Voor het eerst naar school... | Wilfried Griebel & Renate Niesel

9 Van KIND naar LEERLING | Gemma Núñez Ponsa

10 Het doel van een evenwichtig curriculum | Rita Aupaix

12 De 'Dutch approach'; Gehecht aan vrije regelruimte en veelvormigheid | Serv Vinders

14 De overgang van kinderopvang naar basisschool | Helle Johanneson

16 Het kind als middelpunt | Francesc Bitlloch & David Altmitr

18 De Italiaanse 'Think school' streeft naar continuïteit | Mattia Pratisso

20 'Ik ga naar de Grundstufe, niet naar de kleuterschool' | Reginakesseling

22 De eerste stap | Aileen McLean

24 Niet bang, maar opgewonden | Julia Plachcka

26 Waarom staat er zo'n hoog hek? | Kostantina Avlami

28 Reflecteren op 'de grote stap' | Juan Pedro Martinez Soriano

30 Slagen in de kleuterklas om te slagen in de basisschool | Philippe Meitren

34 Focus op... Friedrich Fröbel en zijn waardering voor het kind-zijn | Lúcia Santos

Colofon

KINDEREN in Europa

Nummer 22 | voorjaar 2012

ISSN 1613-737X

Hoofdredacteur | Roger Proit

Gastredacteur | Marta Guzmann & Stig Lund

Vertalingen | Lizanne Schepers & Mark Gielens

Eindredactie | Jan Peeters & Wilma Schepers

Opmaak | LandGraphics

Foto's | Netwerk CIE & Wilma Schepers

Druk | Senefelder Misset

DE MENINGEN DIE IN KINDEREN IN EUROPA VER-

WOORD WORDEN, GEVEN DE ZIENSWIJZE WEER VAN

DE AUTEUR VAN HET BETREFFENDE ARTIKEL EN

VALLEN NIET NOODZAKELIJK SAMEN MET DE OVER-

TUING VAN DE HOOFDREDACTEUR OF DE REDAC-

TIERAAD. KINDEREN IN EUROPA WORDT VERSPREID

DOOR VBJK (VLAANDEREN) EN CHILDCARE INTERNA-

TIONAL (NEDERLAND), VOOR HET VERKRUIGEN VAN

EEN EXEMPLAAR VAN KINDEREN IN EUROPA, STUURT

U EEN E-MAIL AAN: INFO@VBJK.BE OF AAN:

INFO@CHILDCAREINTERNATIONAL.NL

Beste Lezer,

Voor dit nummer van Kinderen in Europa hebben we een moeilijk, complex onderwerp gekozen: overgangen. In vaktaal: transities. Gedurende ons leven belanden we van de ene situatie in de andere, soms struikelen we over de drempel en soms worden we ons plotsklaps bewust dat we ons midden in een geheel nieuwe situatie bevinden. Met andere woorden: overgangen kunnen heel verschillend zijn, en we kunnen ze heel verschillend ervaren.

Als hoofdredacteur ben ik enkel verantwoordelijk voor het productieproces van dit nummer. Hier in mijn welkomstwoord is het niet mijn taak om vooruit te lopen op het werk van mijn gastredacteurs. Ik kan de inhoud bekijken vanuit de positie van buitenstaander. Het viel me op dat heel verschillende realiteiten met dezelfde begrippen beschreven worden. Daartoe horen begrippen als 'welbevinden', 'kindgevoel', 'soepele overgang'. Als pedagogen uit zoveel verschillende landen samen schrijven, volstaat het bijvoorbeeld bekende vakmatige begrippen te gebruiken. We kunnen niet zonder toelichting op de betekenis en interpretatie van de gebruikte begrippen, echt begrijpen is anders niet mogelijk.

Ook viel me op dat de overgang naar de basisschool in alle landen waarover in dit nummer een artikel gepresenteerd wordt, gezien wordt als *de* onderscheidende gebeurtenis in de kindertijd – ongeacht de leeftijd waarop de leerplicht ingaat en ondanks de wetenschap dat ieder kind daarvoor al meerdere tranties heeft meegemaakt. Dit gegeven rechtvaardigt de beslissing van *Kinderen in Europa* om een nummer aan deze levenspassage te wijden. Het lijkt echter alsof kinderen zich meer richten op de tijd daarna dan op de overgang zelf.

Laten we samen hopen dat school er vandaag iets anders uit ziet dan in de tijd van Winnie de Poeh en Christopher Robin, die zich voorstelden dat een serieuze verandering in het leven er ongeveer zo uitziet: 'Ik ga nooit meer Niets doen.'

'Nooit meer?', vroeg Poeh.

'Nou, niet zoveel. Dat laten ze niet toe', was het antwoord van Christopher Robin. Christopher Robin maakte zich duidelijk zorgen en hij vroeg zich af of zijn geliefde vriend uit zijn kindertijd hem toch minstens af en toe bezoeken zou.

Hoofdredacteur nummer 22

Roger Proit

